

9. Opfølgning på medlemsforslag om et ytringsfrihedsråd (2024-0400195)

Borgerrepræsentationen skal tage stilling til nedsættelse af et Ytringsfrihedsråd på baggrund af "Medlemsforslag om et Ytringsfrihedsråd", vedtaget af Borgerrepræsentationen den 20. juni 2024 (Bilag 1).

Sagen blev behandlet i Økonomiudvalget den 25. februar 2025 og blev herefter indbragt til behandling i Borgerrepræsentationen efter styrelseslovens § 11 (initiativretten).

Indstilling

Indstilling om,

1. at sagen sendes tilbage til forvaltningen med henblik på at CSO drøfter ytringsfriheden for de ansatte i Københavns Kommune. I drøftelsen skal CSO bl.a. forholde sig til det konkrete medlemsforslag, drøfte om de generelt mener at ytringsfriheden er udfordret i Københavns Kommune, og evt. komme med andre muligheder ift. at styrke arbejdet, og medarbejdernes viden om reglerne for ytringsfrihed. CSO's drøftelse og mulige initiativer skal efterfølgende præsenteres for Økonomiudvalget som skal bruge det i arbejdet med sikre ytringsfriheden for de ansatte i Københavns Kommune.

(Økonomiudvalget)

(Initiativretssag)

Problemstilling

Borgerrepræsentationen (BR) vedtog den 20. juni 2024 "Medlemsforslag om et Ytringsfrihedsråd" (Bilag 1). Det fremgår af medlemsforslaget, at der skal være tale om et råd, som skal bestå af 3-5 medlemmer, udpeget af Borgerrepræsentationen. Medlemmerne skal bestå af mindst en jurist med godt kendskab til forvaltningsret og menneskerettigheder, mindst et medlem med erfaring med kommunal ledelse og mindst et medlem, der repræsenterer eller har repræsenteret offentligt ansatte. Medlemmerne må ikke være ansatte eller politikere i Københavns Kommune.

Det fremgår også af medlemsforslaget, at rådet skal mødes 2-3 gange årligt, og at rådet skal komme med anbefalinger til Borgerrepræsentationen om styrkelse af de ansattes ytringsfrihed, og skal uddele en pris årligt til en medarbejder eller en gruppe medarbejdere, som har gjort en indsats for ytringsfriheden.

Ved behandlingen af medlemsforslaget blev der godkendt et ændringsforslag, hvorefter udgifter til rådet skal kunne afholdes inden for Økonomiforvaltningens ramme.

Løsning

Det foreslås, at der for den resterende funktionsperiode 2022-2025 nedsættes et § 17, stk. 4 udvalg, "Ytringsfrihedsrådet" under Økonomiudvalget.

Det bemærkes hertil, at § 17, stk. 4 udvalg nedsættes på ny i begyndelsen af en valgperiode, sådan at udpegningen af medlemmer gælder for den kommunale funktionsperiode.

Medlemmer af Ytringsfrihedsrådet

Forvaltningen foreslår, at Ytringsfrihedsrådet består af tre medlemmer.

Da der skal vælges mere end ét medlem af rådet, sker fordelingen af pladserne i rådet efter forholdstalsvalg (d'Hondts metode), jf. styrelseslovens § 25, stk. 1, jf. § 24, stk. 3.

Udpegning har virkning for den restende del af den kommunale valgperiode.

Økonomiforvaltningen har udarbejdet et bilag med konkrete personer, der vil kunne udpeges til rådet, jf. bilag 2 (fortrolig).

Udvalgets møder og anbefalinger til Borgerrepræsentationen

Ytringsfrihedsrådet mødes 2-3 gange årligt på Rådhuset og drøfter og beslutter, hvilke anbefalinger, der skal lægges op til Borgerrepræsentationen.

Ytringsfrihedsrådet vil op til det første møde modtage materiale i form af kommunens nuværende retningslinjer, vejledninger, m.v. om emnet, og kan ud fra dette drøfte indholdet af anbefalinger.

Anbefalingerne bliver lagt op til Borgerrepræsentationen første gang i efteråret 2025.

Derudover uddeler Ytringsfrihedsrådet en pris til en medarbejder eller en gruppe medarbejdere i Københavns Kommune, som har gjort en særlig indsats for ytringsfriheden. Ytringsfrihedsrådet beslutter selv, hvordan kandidater til prisen udvælges.

Prisen skal have en sammenhæng med ytringsfrihed. Ytringsfrihedsrådet beslutter selv, hvad prisen skal bestå af, efter indstilling fra Økonomiforvaltningen. Værdien af prisen må ikke overstige 2.500 kr.

Prisoverrækkelsen bliver afholdt første gang på Rådhuset i løbet af efteråret 2025.

Sekretariatsbetjeningen af udvalget varetages af Økonomiforvaltningen.

Befordringsgodtgørelse og diæter/tabt arbejdsfortjeneste

Efter styrelseslovens § 16 a, stk. 1, kan Borgerrepræsentationen beslutte at yde diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til ikke BR-medlemmer, som deltager i møder i et § 17, stk. 4 udvalg, som de er udpeget af Borgerrepræsentationen til.

Derudover har ikke BR-medlemmer af et § 17, stk. 4 udvalg krav på befordringsgodtgørelse, jf. styrelseslovens § 16 a, stk. 6.

Økonomi

Udgifterne afholdes inden for Økonomiforvaltningens egen ramme.

Videre proces

Hvis Borgerrepræsentationen godkender nedsættelsen af Ytringsfrihedsrådet, vil forvaltningen kontakte de udpegede medlemmer med henblik på at afholde første møde i starten af 2025.

Søren Hartmann Hede /Nanna Westerby Jensen

Oversigt over politisk behandling

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget,

1. at udvalget drøfter konkrete personer med henblik på udpegning af medlemmer af Ytringsfrihedsrådet på Borgerrepræsentationens møde.

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

2. at der med virkning for den resterende valgperiode 2022-2025 nedsættes et Ytringsfrihedsråd som et særligt udvalg under Økonomiudvalget, jf. § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse,
3. at der udpeges 3 medlemmer til Ytringsfrihedsrådet,
4. at der ydes diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til de tre medlemmer af Ytringsfrihedsrådet, jf. § 16 a, stk. 1,
5. at godkende, at "Medlemsforslag om et Ytringsfrihedsråd", vedtaget af Borgerrepræsentationen den 20. juni 2024, hermed er håndteret.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 25. februar 2025

Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag til erstatning af indstillingen:

"at sagen sendes tilbage til forvaltningen med henblik på at CSO drøfter ytringsfriheden for de ansatte i Københavns Kommune. I drøftelsen skal CSO bl.a. forholde sig til det konkrete medlemsforslag, drøfte om de generelt mener at ytringsfriheden er udfordret i Københavns Kommune, og evt. komme med andre muligheder ift. at styrke arbejdet, og medarbejdernes viden om reglerne for ytringsfrihed. CSO's drøftelse og mulige initiativer skal efterfølgende præsenteres for Økonomiudvalget som skal bruge det i arbejdet med sikre ytringsfriheden for de ansatte i Københavns Kommune."

Det af Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag blev godkendt med 6 stemmer mod 4. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, C og B

Imod stemte: Ø

Enhedslisten benyttede sig herefter af initiativretten (kommunestyrelseslovens § 11) med henblik på at få sagen indbragt for Borgerrepræsentationen.

Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne mener det er helt centralt at medarbejderne bliver hørt ift. ytringsfrihed i Københavns Kommune, og at de bliver inddraget samt har indflydelse på hvilke initiativer Københavns Kommune kan beslutte."

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 6. marts 2025

Enhedslisten, Venstre og Alternativet fremsatte følgende ændringsforslag som erstatning af 1. at-punkt:

"1. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen at drøfte med CSO,

- hvordan CSO opfatter situationen for de ansatte i Københavns Kommune, i forhold til ytringsfrihed, herunder om deres medlemmer oplever problemer i forhold til deres ytringsfrihed,

- hvad CSO har af forslag har af forslag til at styrke de ansattes viden om reglerne for deres ytringsfrihed og styrke deres brug af ytringsfriheden,

- hvad CSO mener om den konkrete indsats med at etablere et Ytringsfrihedsråd, som vedtaget af BR den 20. juni 2024.

2. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen at vende tilbage til Økonomiudvalget på baggrund af drøftelserne i CSO, og at Økonomiforvaltningen kommer med forslag til hvordan der kan arbejdes videre med de forslag, der måtte komme fra CSO til indsatser for at sikre ytringsfriheden for de ansatte i Københavns Kommune, herunder et ytringsfrihedsråd, såfremt CSO støtter det forslag."

Det af Enhedslisten, Venstre og Alternativet fremsatte ændringsforslag blev forkastet efter afstemning med 30 stemmer mod 24. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: Ø, V, Å og Helle Jønch (Løsgænger)

Imod stemte: A, C, F, B og I

Indstillingen blev herefter godkendt uden afstemning:

Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre videreførte følgende protokolbemærkning, som Helle Jønch (løsgænger) tilsluttede sig:

"Vi mener det er helt centralt at medarbejderne bliver hørt ift. ytringsfrihed i Københavns Kommune, og at de bliver inddraget samt har indflydelse på hvilke initiativer Københavns Kommune kan beslutte."

Enhedslisten, Venstre og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning, som SF tilsluttede sig:

"Vi ønsker, at det skal være helt klart for alle medarbejdere i kommunen, at de har den samme ytringsfrihed som andre borgere, som det bl.a. flere gange er fastslået i statslige vejledninger mv."

Bilag

Bilag 1 - Medlemsforslag om et ytringsfrihedsråd

Bilag 2 - Økonomiforvaltningens forslag til medlemmer (FORTROLIGT)